

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันเกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคมโลกอย่างรวดเร็วเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 สืบเนื่องมาจากความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีก้าวสู่ประเทศไทย 4.0 เป็นโลกแห่งดิจิทัล ที่มีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตของประชาชน ทำให้คนในสังคมต้องปรับปรุงและพัฒนาตนเองให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทั้งทางด้านการนำเทคโนโลยีมาใช้ให้เกิดประโยชน์ ช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดี ความเป็นอยู่ที่ดี สบายขึ้นและเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างความเจริญรุ่งเรืองให้กับองค์กรและประเทศชาติ ตลอดจนช่วยเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันกับอาณานิคมในเวทีโลก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในยุคโลกาภิวัตน์ (Globalization) ที่โลกมีการติดต่อถึงกันอย่างรวดเร็วแบบไร้ขีดจำกัด นับได้ว่าเป็นกระแสหลักของโลกแห่งยุคปัจจุบัน ในฐานะเป็นตัวจักรขับเคลื่อนโลกใบนี้ภายใต้เงื่อนไขเดียวกันและเป็นส่วนหนึ่งของสังคมโลกซึ่งเต็มไปด้วยกระแสแห่งการพลวัตอย่างสูงและรวดเร็วทั้งในด้านสภาพแวดล้อม เศรษฐกิจ สังคม การเมือง ซึ่งไม่เคยเป็นมาก่อน การไหลบ่าของกระแสโลกาภิวัตน์นี้ได้เร่งให้ประเทศกำลังพัฒนาทั้งหลายหันมาตื่นตัวมากยิ่งขึ้น โดยมีเป้าหมายเดียวกัน คือ เพื่อการพัฒนาประเทศตามแม่แบบแห่งการพัฒนาของสังคมโลกปัจจุบัน และเตรียมความพร้อมทั้งการพัฒนาภายในและเตรียมรับมือกับการมีส่วนร่วมในการกำหนดกระแสโลกดังกล่าว ประเทศไทยในฐานะเป็นส่วนหนึ่งของสังคมโลกหนีไม่พ้นจากการต้องเผชิญหน้ากับความเปลี่ยนแปลงนี้เช่นกัน ในปี พ.ศ. 2560 รัฐบาลไทยได้กำหนดกรอบการดำเนินงานเพื่อผลักดันการพัฒนาประเทศด้วยนโยบายประเทศไทย 4.0 (Thailand 4.0) อีกทั้งในปัจจุบันสังคมไทยก้าวเข้าสู่โลกยุคดิจิทัลอย่างเต็มตัว ทำให้กิจกรรมทางเศรษฐกิจ สังคม ล้วนดำเนินไปอย่างรวดเร็ว มีการแข่งขันสูง การเข้าถึงแหล่งข้อมูลปริมาณมหาศาลผ่านโลกออนไลน์มากขึ้น ส่งผลให้คุณลักษณะของเด็กไทยเปลี่ยนไป ภาคการศึกษาจึงจำเป็นต้องมีการปรับตัวเพื่อขนานรับกับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ในด้านการจัดการศึกษากระทรวงศึกษาธิการรับผิดชอบดำเนินการปฏิรูปการเรียนรู้ให้กับเด็กไทยเพื่อก้าวเข้าสู่ประเทศไทย 4.0 อย่างเป็นรูปธรรมในหลายด้าน เช่น การพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษ ซึ่งถือเป็นหัวใจสำคัญในการสื่อสารกับนานาชาติ ทั้งเพื่อการติดต่อสื่อสาร การแลกเปลี่ยนความรู้ การประสานความร่วมมือและการค้าขาย การส่งเสริมการเรียนการสอนวิชาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิศวกรรมศาสตร์และคณิตศาสตร์และ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของสะเต็มศึกษา (STEM Education) (หอสมุดรัฐสภา, 2565 : ออนไลน์) เพื่อให้เด็กมีความเข้าใจเกี่ยวกับศาสตร์ที่ว่าด้วยเรื่องของโลกและวัตถุต่าง ๆ การพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ การปรับหลักสูตรการเรียนการสอน ซึ่งขณะนี้กระทรวงศึกษาธิการ กำลังปรับปรุงหลักสูตรใหม่เพื่อนำมาใช้ในปีการศึกษา 2561 การพัฒนาปรับปรุงตำราเรียนให้มีมาตรฐาน เพราะตำราที่ดีจะช่วยส่งเสริมและกระตุ้นให้เด็กอยากรู้ อยากเห็น อยากตั้งคำถาม และการบริหารจัดการคุณภาพสถานศึกษาขนาดเล็ก

ภายใต้โครงการโรงเรียนดีใกล้บ้านโดยทุกอย่างต้องเกิดจากการยอมรับและตัดสินใจของคนในพื้นที่ ชุมชน พ่อแม่และผู้ปกครอง (ธีระเกียรติ เจริญเศรษฐศิลป์, 2564 : ออนไลน์) อีกหน่วยงานที่สำคัญ คือ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติได้จัดทำกรอบทิศทางแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2574 ขึ้น ถือได้ว่าเป็นแผนยุทธศาสตร์ระยะยาว 15 ปี โดยให้มีความสัมพันธ์สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ.2566 – 2570) โดยมีเป้าหมายที่เน้นการประกันโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษา การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา และการศึกษาเพื่อการมีงานทำและสร้างงานได้ ภายใต้บริบทเศรษฐกิจและสังคมของประเทศและของโลกที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรมและความคิดสร้างสรรค์ รวมทั้งมีความเป็นพลวัตภายใต้สังคมแห่งปัญญา (Wisdom-Based Society) สังคมแห่งการเรียนรู้ (Lifelong Learning Society) และการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ (Supportive Learning Environment) เพื่อให้พลเมืองสามารถแสวงหาความรู้และเรียนรู้ได้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต เพื่อให้ประเทศไทยสามารถก้าวข้ามกับดักประเทศที่มีรายได้ปานกลางไปสู่ประเทศที่พัฒนาแล้วในอีก 15 ปีข้างหน้า และภายใต้รูปแบบการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาของการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552–2561) ซึ่งเป็นการปฏิรูปการศึกษาและเรียนรู้อย่างเป็นระบบ (มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2563 : ออนไลน์) โดยประเด็นปัญหาหลักในการศึกษาและการเรียนรู้ที่ยืดโยงกัน และเน้นการปรับปรุงแก้ไขอย่างเป็นระบบ มิใช่เพียงจุดใดจุดหนึ่งแยกจากกัน ตั้งแต่การพัฒนาคุณภาพการศึกษาและเรียนรู้ เพื่อพัฒนาคนไทยยุคใหม่ ปรับกระบวนการทัศน์การเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ พัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาให้สามารถเอื้ออำนวยให้เกิดการเรียนรู้ โดยการสร้างครูยุคใหม่ที่มีความรู้ ความสามารถ มีใจรัก มีคุณธรรม จริยธรรม เข้ามาเป็นครู คณาจารย์ และปรับระบบบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพ คล่องตัว เพิ่มโอกาสทางการศึกษา และส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการบริหารและจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนเป็นสำคัญ ในกรณีนี้จำเป็นต้องมีกลไกหรือหน่วยงานที่วิเคราะห์ปัญหาของระบบการศึกษาและเรียนรู้

การวางแผนเป็นกระบวนการที่สำคัญอย่างหนึ่งของการบริหารและเป็นกระบวนการที่มีลักษณะของความเป็น“ศาสตร์”และความเป็น“ศิลป์”ที่ผู้บริหารพึงต้องมีความเข้าใจและมีทักษะความชำนาญในการนำไปใช้ จึงจะทำให้การบริหารงานบรรลุถึงวัตถุประสงค์และมีประสิทธิภาพอย่างแท้จริง ที่กล่าวว่าการวางแผนเป็นศาสตร์เพราะการวางแผนมีองค์ความรู้เป็นการเฉพาะที่ผู้บริหารและนักวางแผนจะต้องเรียนรู้ ส่วนการวางแผนเป็นศิลป์เพราะการวางแผนเมื่อกำหนดขึ้นแล้วการนำไปปฏิบัติหรือนำไปใช้นั้นผู้บริหารจะต้องใช้เทคนิควิธีการต่างๆ อย่างมากเพื่อผลักดันให้ทรัพยากรทุกชนิดที่ต้องใช้ในแผนได้ทำงานตามหน้าที่ของมันและในขณะเดียวกันผู้บริหารหรือผู้ใช้แผนจะต้องผสมผสานปัจจัยและสภาพแวดล้อมต่างๆ เข้าด้วยกันเพื่อให้แผนทั้งแผนหรือโดยส่วนใหญ่ของแผนสามารถดำเนินการได้โดยจะต้องพยายามปรับแผนและสภาพแวดล้อมให้สอดคล้องกันตลอดเวลา

นับตั้งแต่ปลายปี พ.ศ. 2562 เกิดสถานการณ์การแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนา (COVID-19) ทั่วโลก มีผู้ป่วยติดเชื้อสะสมกว่า 634 ล้านคน และเสียชีวิตหลายสิบล้านคน ประเทศไทยติดเชื้อ 4.69 ล้านคน เสียชีวิต 32,992 คน เป็นสถานการณ์ที่ต้นตระหนัก ประเทศไทยประสบปัญหาวิกฤตเกิดการแพร่ระบาดอย่างรุนแรงของไวรัสโคโรนา (COVID-19) นี้เช่นกัน สถานการณ์นี้ได้ส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตของประชากรโลกอย่างมหาศาล เกิดภาวะเศรษฐกิจถดถอยเนื่องจากการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจหยุดชะงัก ผู้คนต้องกักและอาศัยอยู่แต่ภายในที่พักอาศัย การเดินทางอย่างอิสระต้องถูกควบคุมภายใต้สถานการณ์ดังกล่าว สังคมทั่วโลกเกิดการปรับตัวและก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการดำเนินชีวิตของมนุษย์ในทุก ๆ ด้าน ที่เรียกว่า ความปกติใหม่ (New Normal) ซึ่งเป็นรูปแบบการดำเนินชีวิตอย่างใหม่ที่แตกต่างจากอดีต อันเนื่องมาจากมีบางสิ่งมากระทบแบบแผนและแนวทางปฏิบัติที่คนในสังคมคุ้นเคย อย่างเป็นปกติและเคยคาดหมายล่วงหน้าได้ ต้องเปลี่ยนแปลงไปสู่วิถีใหม่ภายใต้หลักมาตรฐานใหม่ที่ไม่คุ้นเคย รูปแบบวิถีชีวิตแบบใหม่นี้ประกอบด้วย วิธีคิด วิธีเรียนรู้ วิธีสื่อสาร วิธีปฏิบัติและการจัดการ การใช้ชีวิตแบบใหม่เกิดขึ้นหลังจากเกิดการเปลี่ยนแปลง อย่างใหญ่หลวงและรุนแรง ทำให้ประชาชนต้องปรับตัวรับมือกับสถานการณ์ปัจจุบันมากกว่าจะรักษาวินัยดั้งเดิม เรียกว่า ชีวิตวิถีใหม่ (New Normal) หรือความปกติใหม่ (New Normal) หมายถึง แนวทางที่ผู้คนหลาย ๆ คนจะต้องปรับเปลี่ยนชุดพฤติกรรมในช่วงไวรัส COVID-19 นี้ออกมาระบาดแล้วทำให้ต้องปรับเปลี่ยนรูปแบบวิถีการดำเนินชีวิตไปพร้อมกันทั่วโลก (สถาบันส่งเสริมความปลอดภัยอาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน (องค์การมหาชน) สสปท., 2565 : ออนไลน์) ถือว่าเป็นความสูญเสียอันใหญ่หลวงของมนุษยชาติ มนุษย์จึงมีการปรับตัวเพื่อให้มีชีวิตรอดด้วยการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมดำรงชีวิตที่ผิดไปจากวิถีเดิม ๆ โดยมีการปรับหาวิธีการ การดำรงชีวิตแบบใหม่เพื่อให้ปลอดภัยจากการติดเชื้อควบคู่ไปกับการพยายามรักษาและฟื้นฟูศักยภาพทางเศรษฐกิจ มีการปรับแนวคิด วิสัยทัศน์ วิธีการจัดการ ตลอดจนพฤติกรรมที่เคยทำมาเป็นกิจวัตร ความคุ้นเคยอันเป็นปกติแต่เดิมได้ถูกปรับเปลี่ยนตามบริบทของสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป เช่น การรักษาสุขอนามัย การสื่อสาร การทำธุรกิจ การศึกษาเล่าเรียน ฯลฯ สิ่งเหล่านี้ได้กลายเป็นความปกติใหม่ (New Normal) จนในที่สุดเมื่อเวลาผ่านไปก็ทำให้เกิดความคุ้นชิน และกลายเป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิตปกติของคนในสังคม (สุภาภรณ์ พรหมบุตร, 2563 : ออนไลน์)

จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของ COVID-19 ระลอกใหม่ตั้งแต่ช่วงต้นปี พ.ศ. 2564 เป็นต้นมาได้ส่งผลกระทบต่อการศึกษาตามปกติของสถานศึกษาในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564 โดยโรงเรียนส่วนใหญ่ทั่วทั้งประเทศไม่อาจใช้อาคารสถานที่ในการจัดการเรียนการสอน รวมทั้งต้องมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบการเรียนรู้เพื่อให้เกิดความเหมาะสมกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของ COVID-19 ที่เกิดขึ้นดังที่กระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายเกี่ยวกับการจัดการศึกษาว่า “โรงเรียนหยุดได้ แต่การเรียนรู้หยุดไม่ได้” เมื่อช่วงประมาณเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2564 กระทรวงศึกษาธิการได้พิจารณาการเลื่อนเปิดภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564 จากวันที่ 1 มิถุนายน พ.ศ. 2564 โดยเลื่อนเป็นวันที่ 14 มิถุนายน พ.ศ. 2564 เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของ COVID-19 ระลอกใหม่ทั่วประเทศที่มีความรุนแรง

อย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้เพื่อความปลอดภัยของนักเรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษา ลดการเสี่ยงกับการติดเชื้อ COVID-19 ดังนั้นในเวลาต่อมากระทรวงศึกษาธิการ (2564: ออนไลน์) จึงออกประกาศกระทรวง เรื่อง การเลื่อนเวลาเปิดภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564 เป็นวันที่ 14 มิถุนายน พ.ศ. 2564 โดยในประกาศ กระทรวงฉบับดังกล่าวได้กำหนดแนวปฏิบัติการเปิดเรียนซึ่งพอจะสรุปสาระสำคัญกล่าวคือ ให้โรงเรียน หรือสถานศึกษาที่มีความพร้อมและประสงค์จะเปิดเรียน สามารถจัดการเรียนการสอนได้ สำหรับโรงเรียน หรือสถานศึกษาที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ควบคุมสูงสุดและเข้มงวด (สีแดงเข้ม) ให้จัดการเรียนการสอน เฉพาะรูปแบบ การจัดการศึกษาทางไกล 4 รูปแบบ ได้แก่ On-air, Online, On-demand, On-hand โรงเรียนหรือ สถานศึกษาที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ควบคุมสูงสุด (สีแดง) หรือพื้นที่ควบคุม (สีส้ม) สามารถจัดการเรียนการสอนแบบ On-site ได้ คือ การจัดการเรียนการสอนโดยใช้อาคารสถานที่ของโรงเรียน ควบคู่กับการจัดการศึกษา ทางไกล 4 รูปแบบ แต่การที่โรงเรียนหรือสถานศึกษาจะจัดการศึกษาแบบ On-site ได้นั้นจะต้องอยู่ ภายใต้งบเงื่อนไขคือ โรงเรียนหรือสถานศึกษาต้องผ่านเกณฑ์การประเมินความพร้อมของระบบ Thai Stop Covid+ (TSC+) และได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการโรคติดต่อของจังหวัดก่อน

จะเห็นได้ว่าการแพร่ระบาดของ COVID-19 ในครั้งนี้ สร้างปัญหาและความยุ่งยากให้กับ การจัดการศึกษาของประเทศไทยทั้งในภาพรวมและระดับสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้อง ปรับเปลี่ยนการบริหารจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับความปกติใหม่ (New Normal) ต้องปรับเปลี่ยน รูปแบบการทำงานแบบใหม่ โดยการทำงานจากระยะไกลหรือการทำงานจากบ้าน (Work from Home) ขณะเดียวกันนักเรียนเปลี่ยนวิธีการเรียนรู้เป็นการเรียนรู้ที่บ้าน (Study at Home) การจัดการเรียน การสอนเป็นการเรียนผ่านโลกดิจิทัลโดยนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในระบบการศึกษา ทุกคนติดต่อสื่อสาร หรือมีปฏิสัมพันธ์ทางออนไลน์ผ่านอุปกรณ์สื่อสารเพื่อรักษาระยะห่างทางสังคม (Social Distancing) เป็นการป้องกันและสร้างความปลอดภัยจากการติดเชื้อจาก COVID-19 วิกฤตการณ์ของโรคระบาด COVID-19 ถือเป็นความท้าทายต่อผู้บริหารหรือผู้นำองค์กรในการบริหารจัดการศึกษาให้สถานศึกษาอยู่รอด สามารถออกแบบการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพตอบสนองผู้เรียนที่แตกต่างและหลากหลาย สามารถพัฒนา ผู้เรียนให้มีคุณลักษณะและทักษะของโลกศตวรรษที่ 21 มีการพัฒนาแผนการจัดการศึกษาให้สอดคล้อง กับสถานการณ์ปัจจุบัน มีการส่งเสริม สนับสนุนให้ครูและบุคลากรมีนวัตกรรมทางการศึกษา ดังนั้น ผู้บริหารหรือผู้นำองค์กรจะต้องมีวิสัยทัศน์ มีกระบวนการคิดที่ถูกต้อง เหมาะสมและมีความสามารถ จึงสามารถฟันฝ่าวิกฤตการณ์นี้ได้ ที่สำคัญคือ ผู้บริหารที่มีประสิทธิภาพจะนำแนวคิด ทฤษฎีการบริหาร สมัยใหม่ คือ POLC ที่ครอบคลุมการปฏิบัติการอย่างครบกระบวนการตั้งแต่ต้นจนจบ ซึ่งทฤษฎีนี้ให้ ความสำคัญกับการบริหารทั้งในเรื่องของการวางแผน (Planning) การจัดองค์กร (Organizing) การบริหารงานบุคลากร การนำหรือภาวะผู้นำ (Leading) รวมถึงการควบคุม (Controlling) ซึ่งหมายถึง การกำกับ ติดตาม และการประเมิน เพื่อให้เกิดการทำงานที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งในการวางแผนนั้น ผู้บริหารจะต้องใส่ใจกับการวางแผนเชิงกลยุทธ์ (Strategic Planning) เป็นการวางแผนยุทธศาสตร์ใน การทำธุรกิจที่มีแผนครอบคลุมหลายมิติ ตลอดจนมีการวางแผนเชิงจรรยาบรรณ การวางแผนเชิงยุทธวิธี

(Tactical Planning) การวางแผนเชิงยุทธวิธีนี้จะเน้นไปยังการปฏิบัติการเป็นหลัก การจัดการองค์กร คือ การกำหนดโครงสร้างตำแหน่ง กำหนดบทบาท หน้าที่ ตลอดจนการทำงานของ ทุกภาคส่วนให้สอดคล้อง ราบรื่น ภาวะการเป็นผู้นำ คือ ภาวะในการควบคุมการทำงานให้สำเร็จลุล่วง โดยต้องสามารถสร้าง แรงจูงใจให้ทุกคนอยากร่วมทำงานได้ ต้องบริหารงานบุคคลได้ดี การควบคุม คือ การดูแลบุคลากร ตลอดจนการทำงานต่างๆ ให้เป็นไปตามแผนงานที่วางไว้ ตลอดจนการติดตามประเมินผลว่า การปฏิบัติงานนั้นมีประสิทธิภาพหรือไม่

ปัญหาการวิจัย

จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนา หรือที่เรียกกันว่าโควิด 19 (COVID-19) มีผลกระทบกับการจัดการศึกษาอย่างมาก เพราะเด็กนักเรียน เมื่ออยู่รวมกันในโรงเรียน จะเป็นแหล่งระบาดของไวรัสได้เป็นอย่างดี เพราะเด็กจะมีอาการน้อย หรือบางคนไม่มีอาการ แต่สามารถนำเชื้อกระจายมาที่บ้านให้บุคคลในบ้าน คุณพ่อ คุณแม่ ปู่ย่า ตา ยาย ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นผู้สูงอายุ จึงมีความเสี่ยงสูงในช่วงการระบาด เด็กนักเรียนนักศึกษาทั่วโลก มากกว่า 1,500 ล้านคนต้องหยุดการเรียนการสอนในโรงเรียน และมีการปรับเปลี่ยนการเรียนการสอนเป็นการสอนทางไกล เรียนที่บ้าน ใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วย หลายคนจะต้องปรับตัว กับระบบการเรียนการสอน สำหรับเด็กนักเรียนอนุบาล หรือประถมศึกษา ที่อยู่ในวัยปฐมวัย การเรียนการสอนจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องให้ผู้ปกครอง พ่อแม่ที่อยู่ที่บ้าน ช่วยเรื่องการเรียนการสอนในระยะนี้ และจะเกิดขึ้นอีกหลายเดือนสำหรับในประเทศไทย ในช่วงการระบาดช่วงแรกเป็นช่วงปิดเทอม แต่ก็มีการเล่นเปิดเทอมออกไปได้ระยะเวลาหนึ่ง และปรับวิธีการหลายครั้ง ช่วงแรกจึงเป็นช่วงปรับเปลี่ยนวิธีการช่วงเวลาที่คุณอยู่บ้าน ผู้ปกครองทุกคนก็จะมีหน้าที่ เป็นครูสำหรับเด็กด้วยในเวลาเดียวกัน เพื่อให้การเรียนการสอนของเด็ก ไม่ติดขัด และยังเป็นภาคการศึกษาแรกของปีที่จะมาถึง ยังไม่แน่ว่านักเรียนจะไปโรงเรียนได้ทุกคน อาจต้องสลับกันไป เพื่อลดความหนาแน่น ทุกคนจะต้องช่วยกัน เพื่อไม่ให้เกิดการศึกษาของเด็กไทย ต้องหยุดหรือขาดตอนไป มีการใช้ระบบการศึกษาทางไกลต่าง ๆ เข้ามาช่วย เช่น ระบบ DLTV การเรียนการสอนผ่านทีวี ใช้ระบบออนไลน์ ผ่าน Internet เปลี่ยนการเรียนการสอนแบบการผสมตามความเหมาะสมของแต่ละโรงเรียน โดยมีการเตรียมการ และทดลอง เพื่อให้เกิดการปรับตัวก่อนเปิดภาคเรียน แม้ว่าบางโรงเรียนหรือมหาวิทยาลัยจะสามารถเตรียมตัวรับมือกับการเรียนการสอนออนไลน์ได้ดี แต่ปฏิเสธไม่ได้เลยว่าการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 เป็นการบังคับให้การศึกษาต้องรู้จักปรับตัวให้เข้ากับยุคสมัย และเทคโนโลยีในช่วงเวลาสั้นๆ แต่หากการศึกษาต้องปรับตัวในระบบออนไลน์ ซึ่งอาจทำการเปลี่ยนภาพรวมของระบบการศึกษา การศึกษาที่มีรูปแบบเป็นแพลตฟอร์ม (Education Platform) นักเรียนจะเป็นฝ่ายเลือกสิ่งที่เรียนตามความสนใจ เช่น ศึกษาจาก You tube, Clip นักเรียนค้นหาสิ่งที่ตัวเองเรียนตามความชอบและนักเรียนอยากเรียน ในวิชาที่เหมาะสมกับตัวเองมากที่สุด ซึ่งแน่นอนว่าจะเกิดความเปลี่ยนแปลงในระยะยาว ถึงแม้ว่าสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 จะคลี่คลายลงแล้ว แต่ระบบการศึกษาได้ปรับเปลี่ยนเป็นวิถีปกติใหม่ (New

Normal) ยากที่การศึกษาจะเปลี่ยนกลับสู่รูปแบบเดิม (ยง ภู่วรรณ, 2563 : ออนไลน์) การจัดการศึกษา เป้าหมายจึงมุ่งเน้นไปที่ผู้เรียน นักเรียน ประชาชนทั่วไป จะได้เรียนรู้ จากแหล่งความรู้ที่ถูกต้อง ที่เน้น ทางด้านวิชาการ เกี่ยวกับ ไวรัส และโรคโควิด 19 และ ระบาดวิทยาเบื้องต้น อีกทั้งขณะนี้ นักเรียนมี แนวโน้มที่ต้องอยู่บ้านมากขึ้น ต้องหยุด หรือสลับกันไปโรงเรียน และ เมื่อนักเรียนต้องอยู่ที่บ้าน บทเรียน ออนไลน์นี้จึงเป็นส่วนหนึ่ง ช่วยให้นักเรียน และประชาชนทั่วไป เข้าถึงความรู้ และสามารถเรียนแบบ ลดระยะห่างทางสังคม และป้องกันการแพร่ระบาด การเรียนออนไลน์เป็นสิ่งที่นักเรียนไทยกำลังปรับตัว การสร้างสิ่งแวดล้อมการเรียนรู้แบบออนไลน์ กำลังได้รับความสนใจ เนื้อหาและความรู้เกี่ยวกับไวรัสและ โรคโควิด 19 พร้อมเรื่องระบาดวิทยา เป็นหลักสูตรใช้การเรียนรู้ของนักเรียนในโรงเรียนได้ เนื้อหา วิชาการในเรื่องนี้ ทั่วโลกกำลังสนใจ จะเป็นแรงจูงใจให้นักเรียนอยากเรียน เพื่อนำความรู้ไปปรับใช้กับ ตนเอง สังคม และประเทศชาติ เพื่อต่อสู้กับโรคโควิด 19 (ยง ภู่วรรณ และ ยืน ภู่วรรณ, 2563 : ออนไลน์) ในขณะที่เดียวกันด้านการวัดผลประเมินผลก็ต้องมีการปรับ เช่น กำหนดเนื้อหา เวลาให้กระชับ การประเมินจะถูกเปลี่ยนจาก “การประเมินผลการเรียน” ไปสู่ “การประเมินผลเพื่อการเรียนรู้” นั่นคือ การวัดผลลัพท์ให้คุณครูเข้าใจว่าผู้เรียนเหมาะกับการเรียนรู้รูปแบบไหน และอะไรที่จะสามารถเติมทักษะ ที่คุณครูคาดหวังได้ การประเมินผลในวิถีการศึกษาใหม่จึงเป็นการทำความเข้าใจ ไม่ใช่การตัดสิน (มารุต พัฒนาผล, 2563 : 2)

ในด้าน การบริหาร การศึกษา หรือการบริหารสถานศึกษาก็เช่นเดียวกัน ผู้บริหารจะต้องมีความพร้อมที่จะบริหารตามสถานการณ์ช่วงวิกฤต จะต้องมีความเฉพาะกิจ มีกลยุทธ์ทั้งเชิงรุก และกลยุทธ์ การแก้ไข การปรับเปลี่ยนตามสถานการณ์ที่เหมาะสม แต่ในแนวปฏิบัติจริงกระทรวงศึกษาธิการ ได้ประกาศมาตรการป้องกันและควบคุมสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ครั้งแรก เมื่อ 30 ธันวาคม 2564 ประกาศแนวปฏิบัติหลังปีใหม่ 31 ธันวาคม 2564 และมาตรการ ป้องกันและควบคุมสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของกระทรวงศึกษาธิการ (เพิ่มเติม ครั้งที่ 1) โดย 1) ให้สถานศึกษาประเมินสถานการณ์ความเสี่ยงอย่างรอบด้าน และปรับการเรียน การสอนเป็น On-air, Online, On-demand, On-hand อย่างเหมาะสม 2) ให้สถานศึกษาประเมิน มาตรการเปิดเรียนตาม Thai stop Covid plus และปฏิบัติตามข้อกำหนด 6 มาตรการหลัก (DMHT-RC) 6 มาตรการเสริม (SSET-CQ) และแนวทาง 7 มาตรการเข้ม 3) ให้สถานศึกษาดำเนินมาตรการตามแผน เฉพาะเหตุที่กำหนด กรณีนักเรียน ครู หรือบุคลากรในสถานศึกษามีการติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 และให้ ประสานกับโรงพยาบาลเครือข่ายในพื้นที่อย่างใกล้ชิด (กระทรวงศึกษาธิการ, 2565 : ออนไลน์) ซึ่งจาก ประกาศของกระทรวงศึกษาธิการดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงสถานการณ์วิกฤตด้านการจัดการศึกษาและ ความยุ่งยากในการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ต้องใช้การวางแผน จัดทำหรือกำหนดกลยุทธ์ และมาตรการต่าง ๆ ในการแก้ไขสถานการณ์ดังกล่าว การดำเนินกลยุทธ์จะต้อง 1) มีจุดมุ่งหมายชัดเจน ทุกคนเข้าใจและทำตามอย่างเป็นขั้นตอน 2) สร้างการปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ 3) แต่ละฝ่ายทำงาน เชื่อมโยงกันอย่างเหมาะสม 4) สามารถวัดและประเมินผลได้ชัดเจน

โรงเรียนอนุบาลชลบุรี เป็นสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีการแพร่ระบาดของอย่างหนักของ COVID-19 ตั้งแต่ต้นปีพ.ศ. 2563 เป็นต้นมา และถูกกำหนดให้เป็นพื้นที่ควบคุมสูงสุดและเข้มงวด ตามประกาศของศูนย์บริหารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) จังหวัด (ศบค.จังหวัด) กระทรวงมหาดไทย ส่งผลให้โรงเรียนไม่สามารถเปิดการเรียนการสอนแบบปกติได้ โรงเรียนจึงต้องปรับวิธีเรียนเปลี่ยนวิธีสอนตามแนวทางของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) โดยทำการจัดการเรียนการสอนรูปแบบการจัดการศึกษาทางไกล 4 รูปแบบ ได้แก่ On-air, Online, On-demand, On-hand และแบบผสมผสาน ซึ่งทางโรงเรียนได้กำหนดเป็นกลยุทธ์สร้างแนวทางการจัดการเรียนการสอนโดยการระดมครูและบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียน ร่วมกันสร้างนวัตกรรมผลิตสื่อการสอน คลิปวิดีโอที่คนขึ้นมา โดยจัดทำเป็นนวัตกรรม สื่อการสอนในทุกระดับชั้นตั้งแต่ระดับปฐมวัย และระดับประถมศึกษาปีที่ 1- ประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีเนื้อหาครอบคลุมในทุกรายวิชาไม่ว่าจะเป็นวิชาหลัก ได้แก่ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ และภาษาอังกฤษ รวมทั้งวิชาอื่น ๆ ซึ่งนวัตกรรมสื่อการสอนดังกล่าวจะจัดทำเนื้อหาทั้งหมด ในแต่ละวิชาของแต่ละระดับชั้นเรียน ในลักษณะการจัดการศึกษาทางไกลอื่นๆ ที่แต่ละสถานศึกษาบริหารจัดการของตนเอง

อย่างไรก็ตามถึงแม้ว่า COVID 19 จะเป็นตัวแปรสำคัญที่นำไปสู่การนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในการบริหารการจัดการศึกษา แต่ก็พบว่า การจัดการศึกษาทางไกลอาจจะสร้างผลกระทบต่อทั้งระบบการศึกษา ได้แก่ ปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อนักเรียน ครอบครัวของนักเรียนในครอบครัวรายได้น้อยต้องแบกรับค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้น เช่น ค่าอุปกรณ์เทคโนโลยี ค่าอินเทอร์เน็ต หลายครอบครัวอาจต้องให้นักเรียนหยุดเรียนเพราะข้อจำกัดทางเศรษฐกิจ การที่ผู้เรียนกำลังเผชิญกับสภาวะการเรียนรู้ถดถอย เนื่องจากการจัดการเรียนการสอนแบบการศึกษาทางไกลมีอุปสรรค นักเรียนบางคนไม่สามารถเข้าถึงการเรียนรู้เนื่องจากขาดแคลนอุปกรณ์ อินเทอร์เน็ต หรือสภาพแวดล้อมในบ้านที่เอื้อต่อการเรียน การจัดการเรียนการสอนที่ต้องการให้นักเรียนเกิดทักษะเฉพาะบางอย่างมีความยากลำบาก อย่างเช่น การเรียนการสอนในวิชาที่ต้องลงมือปฏิบัติหรือต้องทำการทดลอง เป็นต้น นักเรียนเกิดความเครียดสะสมจากการเรียนผ่านอุปกรณ์สื่อสารหรือเครื่องคอมพิวเตอร์เป็นระยะเวลาอันยาวนาน เกิดความเหนื่อยล้าจากการนั่งเรียนหน้าจอทุกวัน การขาดโอกาสในการเข้าสังคม การมีภาระงานหรือการบ้านที่มากขึ้น การมีความวิตกกังวลด้านการเรียนและการสอบ ปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อผู้ปกครอง ผู้ปกครองส่วนใหญ่แบกรับภาระเพิ่มมากขึ้น เพราะบางครอบครัวต้องแบ่งหน้าที่มาดูแลลูกที่บ้าน (โดยเฉพาะเด็กเล็ก) ทั้งที่ต้องทำงานมากขึ้น รายได้ครอบครัวลดลง ในขณะที่หลายครอบครัวต้องเผชิญความเครียดจากการต้องดูแลการเรียนของลูกด้วยตัวเองและทำหน้าที่เป็นผู้ช่วยครู เพราะลูกไม่เข้าใจบทเรียน ผู้ปกครองอาจไม่เข้าใจเนื้อหาเรียนรู้ และไม่ทราบวิธีการสอนบุตรหลานของตน ในส่วนปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อครูผู้สอน ครูมีภาระงานด้านการสอนและด้านธุรการที่สูงขึ้นเพราะ ครูต้องปรับตัวเพื่อเรียนรู้ทักษะการสอนออนไลน์และการใช้งานเทคโนโลยีใหม่ ๆ เพื่อวางแผน ออกแบบการสอน และมีอุปสรรคในการจัดการจำนวนมาก ครู

ได้รับภาระงานซ้ำซ้อนที่บางครั้งเกิดขึ้นจากคำสั่งของรัฐ เช่น แบบสอบถาม การสำรวจติดตามข้อมูลนักเรียน การมีระบบงานที่ไม่ยืดหยุ่น เน้นสอนตามความสามารถรายบุคคล เช่น การทำสื่อการสอนตามอัตรา และครูต้องทำงานอย่างโดดเดี่ยวภายใต้สถานการณ์ที่ท้าทาย ขาดกระบวนการในเชิงการพัฒนาวิชาชีพ นอกจากนี้การปรับตัวเพื่อจัดการเรียนการสอนทางไกลให้มีประสิทธิภาพนั้นยังขึ้นอยู่กับความพร้อมของสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา (เทือน ทองแก้ว, 2563 : 3 – 4, สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2563 : 101 – 106) อย่างไรก็ตามการเรียนการสอนทางไกลและการใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้จะกลายเป็นความปกติใหม่ของการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีของครู การจัดการเรียนทางไกลและการเรียนออนไลน์ที่ทั่วถึงและมีประสิทธิผลสูงสำหรับผู้เรียนทุกคนต้องพึ่งพาหลายปัจจัย ทั้งความพร้อมด้านเทคโนโลยี ความพร้อมของครูในการจัดการเรียนการสอนแบบใหม่ และความพร้อมของครอบครัว และนักเรียนในการเรียนรู้จากที่บ้าน (พัชราภรณ์ ดวงชื่น, 2563 : 783–795) จากสถานการณ์ดังกล่าวผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีความจำเป็นต้องหากกลยุทธ์และวิธีการที่หลากหลายในการบริหารจัดการศึกษาที่ทันต่อสถานการณ์ ซึ่งเป็นกระบวนการทางกลยุทธ์และมาตรการที่สำคัญสำหรับการขับเคลื่อนการจัดการเรียนรู้ภายใต้วิถีปกติใหม่ (New Normal) ทั้งด้านการจัดรูปแบบการเรียนการสอน การพัฒนาครูให้พร้อมสู่โลกยุคใหม่ การบริหารหลักสูตร รวมถึงการรับฟังเสียงสะท้อนจากครู ผู้ปกครอง นักเรียน และชุมชน

ผู้วิจัยในฐานะของผู้บริหารสถานศึกษาได้ศึกษาและรวบรวมสภาพปัญหาของการบริหารโรงเรียนอนุบาลชลบุรีในสถานการณ์ปกติใหม่ ดังนี้

1. ขาดการพัฒนากลยุทธ์ และมาตรการที่เหมาะสมเพื่อรับมือกับสถานการณ์วิถีปกติใหม่ ซึ่งเป็นสถานการณ์วิกฤตด้านการศึกษา สุขภาวะ และชีวิต
2. ด้านการจัดการเรียนการสอน โรงเรียนดำเนินการให้คณะครูจัดการเรียนการสอนรูปแบบการจัดการศึกษาทางไกล 4 รูปแบบ ได้แก่ On-air, Online, On-demand, On-hand และแบบผสมผสาน ซึ่งเป็นการจัดการศึกษาแบบทางเดียวถึงแม้มีการโต้ตอบบ้างแต่ยังไม่สามารถควบคุมชั้นเรียน เนื้อหา เวลา และการประเมินผลได้
3. ด้านเทคโนโลยี Internet ถึงแม้ว่าโรงเรียนมีศักยภาพสูง แต่ตัวนักเรียน และผู้ปกครองยังได้รับผลกระทบปัจจัยความพร้อมด้านเทคโนโลยี คุณภาพและจำนวนของสมาร์ทโฟน และค่าใช้จ่ายด้านเครือข่าย Internet มีศักยภาพไม่เท่าเทียมกัน
4. ด้านครูและการพัฒนา ในสถานการณ์วิถีปกติใหม่ ถึงแม้ว่าครูมีการปรับรูปแบบการสอนจากครูที่เป็นผู้สอน (Teacher) ไปเป็นครูผู้สนับสนุนการเรียนรู้ หรือ Learning Facilitator แต่ครูยังขาดความชำนาญด้านการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ การใช้แพลตฟอร์มเพื่อการเรียนการสอน และยังปรับตัวช้า
5. ด้านการบริหารจัดการ ยังไม่มีการปรับองค์กรในระดับโครงสร้างการบริหาร 4 ฝ่าย ทำให้ระบบการทำงาน การวางแผน การจัดตั้งหน่วยงาน คณะกรรมการเพื่อรองรับสถานการณ์ การนำและการควบคุม ยังไม่ทันการณ์ขาดการประชาสัมพันธ์ที่รวดเร็ว

จากสภาพปัญหาดังกล่าวล้วนเกี่ยวข้องกับการใช้กลยุทธ์การบริหารในสถานการณ์ปกติใหม่ ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาเรื่องกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนอนุบาลชลบุรี เพื่อให้ทราบถึงกลยุทธ์ในการบริหาร และเสนอแนะให้ผู้บริหารสถานศึกษา นำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนา ปรับปรุงการบริหาร สถานศึกษาให้มีคุณภาพ ในช่วงวิกฤต COVID 19

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารโรงเรียนอนุบาลชลบุรีในสถานการณ์ปกติใหม่
2. เพื่อสร้างและพัฒนากลยุทธ์การบริหารโรงเรียนอนุบาลชลบุรีในสถานการณ์ปกติใหม่
3. เพื่อตรวจสอบ รับรองกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนอนุบาลชลบุรีในสถานการณ์ปกติใหม่
4. เพื่อศึกษาผลการบริหารโรงเรียนอนุบาลชลบุรีในสถานการณ์ปกติใหม่

คำถามของการวิจัย

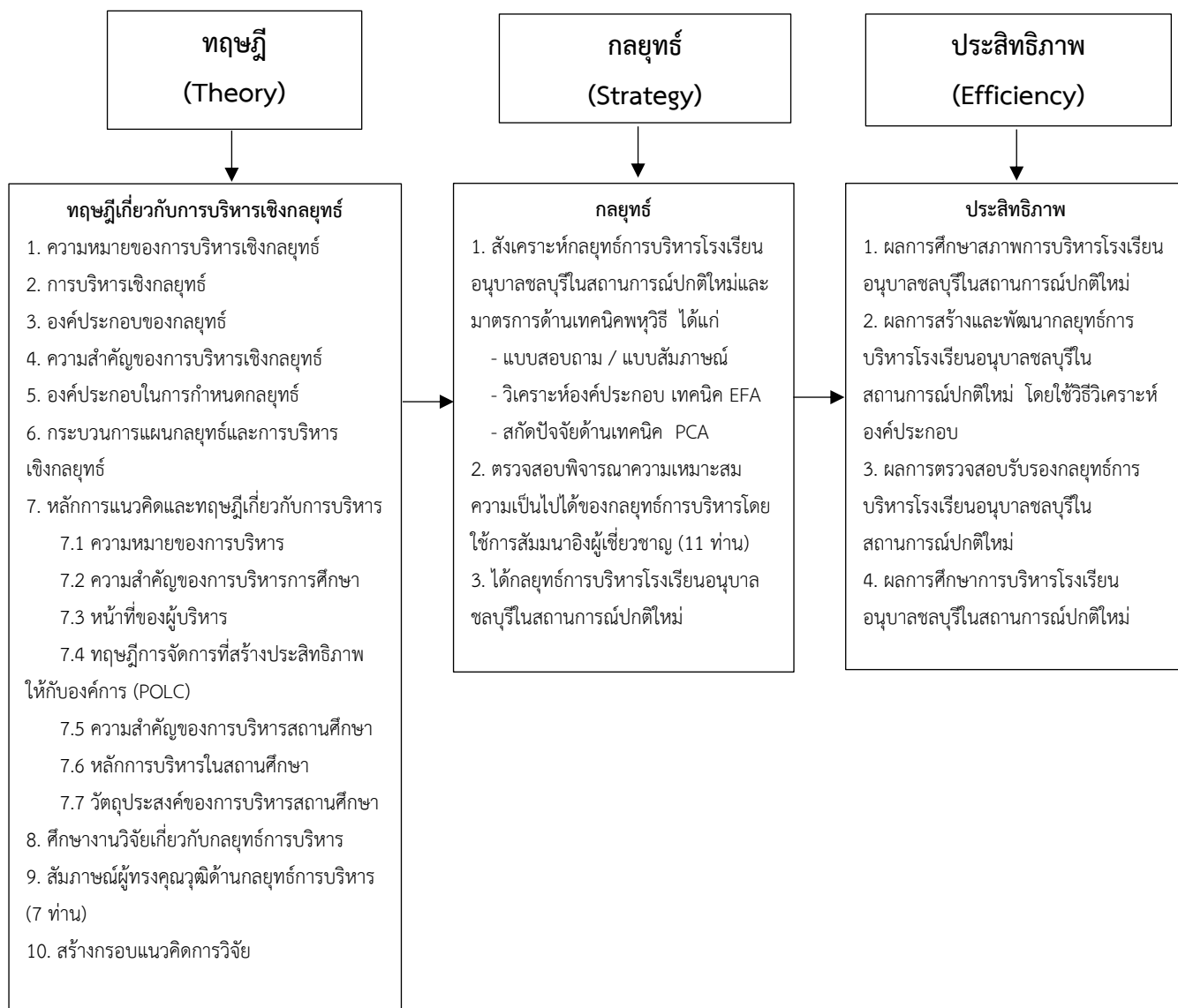
1. สภาพการบริหารโรงเรียนอนุบาลชลบุรีในสถานการณ์ปกติใหม่ เป็นอย่างไร
2. กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนอนุบาลชลบุรีในสถานการณ์ปกติใหม่ ควรเป็นอย่างไร
3. กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนอนุบาลชลบุรีในสถานการณ์ปกติใหม่ มีความเหมาะสม เป็นไปได้ เป็นประโยชน์ ถูกต้องครอบคลุมหรือไม่
4. ผลการบริหารโรงเรียนอนุบาลชลบุรีในสถานการณ์ปกติใหม่ มีความเหมาะสม เป็นไปได้ เป็นประโยชน์ครอบคลุมหรือไม่

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตเนื้อหา การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา และพัฒนากลยุทธ์การบริหารโรงเรียนอนุบาลชลบุรีเพื่อรับมือกับสถานการณ์ปกติใหม่
2. ขอบเขตประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้
 - 2.1 ประชากรที่เป็นกลุ่มครู และกลุ่มบุคลากรโรงเรียนอนุบาลชลบุรี ปีการศึกษา 2563 – 2564 จำนวน 287 คน
 - 2.2 กลุ่มตัวอย่างที่เป็นกลุ่มครู และกลุ่มบุคลากรโรงเรียนอนุบาลชลบุรี จำนวน 169 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย

กรอบแนวคิดการวิจัย

ผู้วิจัยนำหลักการ แนวคิด ทฤษฎีดังกล่าวมาสังเคราะห์เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังแสดงในแผนภูมิที่ 1

แผนภูมิที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

เพื่อให้เข้าใจความหมายของคำศัพท์ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ตรงกัน ผู้วิจัยจึงได้กำหนดนิยามความหมายไว้ดังนี้

กลยุทธ์ หมายถึง กระบวนการหรือวิธีการดำเนินการวางแผนโครงสร้างที่แสดงถึงขั้นตอนการทำงานอันประกอบด้วยองค์ประกอบหลักของกระบวนการบริหารที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกันอย่างเป็นระบบทำให้โรงเรียนมีการคงสภาพการเป็นสถานศึกษาดีเด่นต่อไปในอนาคต

กลยุทธ์การบริหาร หมายถึง แนวทางและกระบวนการของการกำหนดทิศทางของสถานศึกษา โดยการใช้หลักการและเหตุผล คิด วิเคราะห์ ตัดสินใจอย่างเป็นระบบจากสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกที่มีของสถานศึกษาแล้วกำหนดเป็นภารกิจและทิศทางการปฏิบัติงาน เพื่อให้ได้ผลลัพธ์ตามที่สถานศึกษากำหนด โดยมีการกำหนดขอบเขตระยะเวลาในการปฏิบัติงานให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่สถานศึกษาตั้งไว้ ผู้วิจัยสังเคราะห์กระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์ (Strategic Management) ออกเป็น 4 ขั้นตอน 1) การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (Environmental Scanning) 2) การกำหนดกลยุทธ์ (Strategy Formulation) 3) การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ (Strategy Implementation) 4) การประเมินและการควบคุมกลยุทธ์ (Strategy Evaluation and Control)

กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนอนุบาลชลบุรี แนวทางและกระบวนการของการกำหนดทิศทางการปฏิบัติงานของโรงเรียนอนุบาลชลบุรีให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่สถานศึกษาตั้งไว้ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ 1) การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (Environmental Scanning) 2) การกำหนดกลยุทธ์ (Strategy Formulation) 3) การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ (Strategy Implementation) 4) การประเมินและการควบคุมกลยุทธ์ (Strategy Evaluation and Control)

สถานการณ์ปกติใหม่ หมายถึง ความปกติใหม่ ฐานวิถีชีวิตใหม่ (New Normal) เป็นรูปแบบการดำเนินชีวิตอย่างใหม่ที่แตกต่างจากเดิม อันเนื่องมาจากมีบางสิ่งมากระทบ จนแบบแผนและแนวทางการปฏิบัติที่คนในสังคมคุ้นเคยอย่างเป็นปกติและคาดหมายล่วงหน้าได้ ต้องเปลี่ยนแปลงไปสู่วิถีใหม่ภายใต้หลักมาตรฐานใหม่ รูปแบบวิถีชีวิตใหม่นี้ประกอบด้วยวิถีคิด วิถีเรียนรู้ วิถีสื่อสาร วิถีปฏิบัติและการบริหารจัดการ การใช้ชีวิตแบบใหม่เกิดขึ้นหลังจากเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างใหญ่หลวงหรือรุนแรงอย่างใดอย่างหนึ่ง ทำให้มนุษย์ต้องปรับตัวเพื่อรับมือกับสถานการณ์ปกติใหม่ในบริบทการแพร่ระบาดของ “โควิด-19” ช่วง พ.ศ. 2562 ถึง พ.ศ. 2564 เป็นสถานการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วและรุนแรงจนแพร่กระจายไปทั่วโลก ผู้คนเจ็บป่วยล้มตายจำนวนมากจนกลายเป็นความสูญเสียอย่างใหญ่ มนุษย์จึงจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนพฤติกรรมดำรงชีวิตที่ผิดไปจากวิถีชีวิตเดิม ๆ

กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนอนุบาลชลบุรีในสถานการณ์ปกติใหม่ หมายถึง แนวทางและกระบวนการของการกำหนดทิศทางภารกิจการปฏิบัติงานของโรงเรียนอนุบาลชลบุรีให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ 1) การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (Environmental Scanning) 2) การกำหนดกลยุทธ์ (Strategy Formulation) 3) การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ (Strategy Implementation) 4) การประเมิน และการควบคุมกลยุทธ์ (Strategy Evaluation and Control) โรงเรียนอนุบาลชลบุรี กำหนดกลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาในสถานการณ์ปกติใหม่ 9 กลยุทธ์ คือ กลยุทธ์ที่ 1 ภาวะผู้นำ (Leadership) กลยุทธ์ที่ 2 การพัฒนาศักยภาพครู (Teacher Potential Development) กลยุทธ์ที่ 3 การสร้างทีมงานและเครือข่าย (Team Building and Connection) กลยุทธ์ที่ 4 การวางแผนและกลยุทธ์การบริหาร (Planning and Strategic Management) กลยุทธ์ที่ 5 การบริหารองค์การในสถานการณ์ปกติใหม่ (Organizational Management for New Normal) กลยุทธ์ที่ 6 การจัดการเรียนการสอนในยุคความปกติใหม่ (Instructional for New Normal) กลยุทธ์ที่ 7 การบริหารระบบคุณภาพ (Quality System Management) กลยุทธ์ที่ 8 ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการใช้ระบบเครือข่าย (Information Technology and Networking) กลยุทธ์ที่ 9 ระบบการประเมินผล และคุณภาพผู้เรียน (Performance Appraisal and Learner Quality)

โรงเรียนอนุบาลชลบุรี หมายถึง สถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษที่เปิดการเรียนการสอนตั้งแต่ระดับ ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 ตั้งอยู่ถนน วชิรปราการ ตำบลบางปลาสร้อย อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี รหัสไปรษณีย์ 20000